

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki
Zagłębia Dąbrowskiego. Cena 3 kop.

CENA PRENUMERATY:
za miesiąc 1.00
za kwartał 3.00
za rok 12.00

Adres Redakcji i Administracji: Częstochowa Alja II Nr. 33, telefon Nr. 40, skrytka pocztowa Nr. 21.
Redaktor naczelny: dr. J. K. Kozłowski.
Wydawca: J. K. Kozłowski.

CENA OGŁOSZEŃ:
za jeden wiersz lub jego miejsce na 1-iej stronie 20 k., na IV-iej 10 k.
Reklamy i Notowania za wiersz 20 k.
Założenie drobne po 5 kop. w tygodniu.

Reprezentantem: J. K. Kozłowski
Wydawca: J. K. Kozłowski
Prezesa: J. K. Kozłowski

Teatr miejscowy. dziś: „Kaśka Karjatyda“
Sztuka ze śpiewami i tańcami w 6 obrazach przez Gabryelę Zapolską.

Dziś: Teatr Nowości (Kinematograf) nadwyczaiz interesujący program.
ZMIANA PROGRAMU
Lokal ogrzany.
(Patrz ogłoszenie.)

Potrzebny dostawca mięsa do szpitala w Częstochowie.

Wiadomość w Radzie szpitalnej w biurze powiatu. 118-1-1

Nauczyciel muzyk rutynowany

udziela lekcji muzyki na fortepianie. Wiadomość w księgarni W-nej Hubickiej w Zawierciu. 104-2-2

KALENDARZYK.
D. 13 Lutego.
Imiona chrześcijańskie: dziś Juliana i Dobrosł. M. m. jutro Walentego Kapł.
Wschód słońca: godz. 7 m. 30, zachód godz. 5 m. 0.
Przybyło dnia: 1 godzina 56 minut.
Wiadomości historyczne: 1795. Zakaz grzebania umarłych po kościołach w Warszawie. — 1813. Bitwa pod Kaliszem. — 1883. Wydanie kodeksu rosyjskiego.

Żukowski o zawieszeniu Macierzy.

Sprawozdawca parlamentarny „Rieczy“ pytał naszego posła o wrażenia, jakie na społeczeństwo polskie wywarło zawieszenie Macierzy i o skutkach, jakie to za sobą pociągnie. Z tej sposobności sprawozdawca „Rieczy“ skorzystał, by uczynić następującą uwagę: „Pan Żukowski obydwa razy — i przy rozprawach nad budżetem — i przy rozpatrywaniu wniosku o rozszerzeniu praw budżetowych Dumy — był nieobecny w Petersburgu. Wypadkowy to zbieg okoliczności, którego bardzo żalowali wszyscy ceniący wiedzę i wyrobienie parlamentarne p. Żukowskiego, zbieg okoliczności ten bardziej przykry, że dawał powód niektórym przeciwnikom Polaków do rozmów o „dyplomacji“ polskiej“.

Naturalnie dla każdego, znającego stosunki, jasnym jest, że nie mogło tu być nawet mowy o jakiejś specjalnej „dyplomacji“ polskiej i nieobecność posła Żukowskiego w Dumie podczas obrad budżetowych i za jednym i za drugim razem była istotnie wynikiem jedynie okoliczności, niezależnych ani od niego, ani od Kola polskiego.

O Macierzy poseł Żukowski mówił, co następuje:

Dla Polaków zawieszenie nie było niespodzianką. Społeczeństwo polskie nie miało wątpliwości co do antypolskiego charakteru rządu obecnego już od połowy 1906 roku, gdy się wyraźnie zbliżenie się rządu tego do Niemiec. Pierwszymi przejawami tej polityki były projekty o Rusi Ochłamskiej i o rusyfikacji ziemstw w kraju Północno-Zachodnim. Wszystko więc, co później nastąpiło aż do zawieszenia Macierzy, było zupełnie logicznem. Tem nie mniej opinia publiczna u nas domaga się, by sprawa ta była podniesiona przez nas w Dumie. W jakiej formie? Myślny się wyrzekli myśli wniesienia interpelacji, ponieważ doskonale rozumiemy, że jest ona nie na czasie. Przy obecnym nastroju Dumy, interpelacja nasza zakończyłaby się tylko owacją dla Stolypina. No, a to nie jest w naszym interesie i tego nie chcemy... Rozumiemy to też w Polsce i zupełnie się zgadzają z nami, iż interpelacja byłaby dla nas niedogodną. Ale w każdym razie, mogą panu powiedzieć, że kwestję tę w Dumie podnie-

my. Nie mogę jeszcze powiedzieć, kiedy i przy jakiej okazji — to nie jest jeszcze postanowione. Rozprawy budżetowe nie wydają się nam do tego odpowiedniami, gdyż podczas nich nie można będzie rozpatrzyć głębiej sprawy szkolnej...

— Jakie realne skutki miało zawieszenie Macierzy?
— Przywykłem operować cyframi i dlatego chcę być bardzo ostrożnym. Ale sądzę, że około 70,000 dzieci polskich pozabawionych zostało szkoły. Naturalnie pozostała otwartą droga starań o nowe szkoły na imię prywatne. No, ale po pierwsze, droga ta bardzo powolna; po drugie, inicjatorowie prywatni nie mogą mieć tych środków, jakie miała Macierz, i po trzecie, systematyczne postawienie sprawy nauki tak, jak to uczyniła Macierz, zostało uniemożliwione. Szkoły prywatne pod tym względem naturalnie pójdą każda w swoim kierunku i muszą powiedzieć, że rząd chyba mało na tem skorzysta... Dalej naturalnie wzmoże się nauczanie tajne.

— Prawo, ustanawiające kary za tajne nauczanie, zostało zniesione?

— Rząd będzie musiał wskrzesić je, — ze spokojną pewnością zauważył deputowany polski.

— A jakież są psychologiczne skutki zawieszenia Macierzy?

Pan Żukowski umilkł na chwilę, a później odpowiedział:
— Społeczeństwo się zmęczyło. Pomimo to jednak, naturalnie reagowało ono na ten fakt. Ale w czem to się może przejawiać? Naturalnie, że tak sprawa pozostać nie może...

Uczenie ś. p. Antoniny Mazurkiewicz.

Otrzymałmy list następujący:

Szanowny Panie Redaktorze!
Cała Częstochowa wie dobrze kto była ś. p. Antonina Mazurkiewiczowa i jakie położyła zasługi pracując na niewdzięcznej niwie pedagogicznej przez lat 53.

Otóż uczennice pensji pod kierunkiem pani Garzteckiej, na której całe życie spędziła, pragnąc zachować pamięć o zmarłej, z własnej inicjatywy, a przy pomocy zwierzonej szkolnej, postanowiły utworzyć kasę Jej imienia, mającą za cel pomoc uczącym się paniąkom lecz wyłącznie na teże pensji.

Tu uważam za właściwe nadmienić że:
1-o Uczennice z wyborów z każdej klasy, same kwalifikują biedniejsze koleżanki i wskazują potrzeby, sprawdzane następnie przez nauczycielki również z wyborów do tego powołane.

2-o Ze pomocy nie polega na udzieleniu gotówki lecz w naturze, dostarczając potrzebnych przedmiotów z ubrania, książek, materiałów piśmiennych i t. p.

3-o Ze jakkolwiek pomoc ta reguluje się względnie do środków, — od roku jednak egzystencji kasy, wydatkowano już na ten cel przeszło 200 rubli, a na kapital 50 rb.

Fakt że pamięć o zasługach i wdzięczność kończą się wraz z życiem, sprawdza się niestety i tutaj, wiele bowiem uczennic które nie znały nawet ś. p. Mazurkiewiczowej, więcej

dbają o stan kasy, niż te, które mają Jej wiele do zawdzięczenia.

W końcu nadmieniam, że wśród uczennic ś. p. Antoniny Mazurkiewiczowej, powstał projekt położenia na Jej grobie kamienia pamiątkowego, z zamiarem poświęcenia w d. 18 czerwca, jako w dniu imienin nieboszczki. Jest to dla Jej uczennic święty obowiązek, a chcąc o tym projekcie zawiadomić szerszy ogół, raczy szan. Pan nie odmówić w swem poczytnym piśmie odpowiedniej wzmianki i otworzyć miejsce na przyjmowanie w tym celu ofiar.

Z szacunkiem.
Garztecki.

Uważając za argument najodpowiedniejszy dla sprawy noczenia ś. p. Antoniny Mazurkiewiczowej wydrukowanie listu p. Garzteckiego in extenso, zaznaczamy, iż z dnem dzisiejszym otwieramy w „Goncu Czest.“ listę ofiar na cel powyższy (red.)

Wywłaszczenie w izbie panów.

„Frankfurter Zeitung“ podaje do wiadomości publicznej, że na piątkowym posiedzeniu, które trwało od godz. 11-iej przed południem do 7-iej wieczorem, projekt rządowy uległ zupełnie przelotnemu. Komisja uchwała między innymi przedstawić izbie paragrafy następujące:

§ 18. Państwa przyznaje się prawo w razie potrzeby nabywać w drodze wywłaszczenia grunta, niezbędne dla zakładania osad niemieckich przez kolonizację.

§ 13a. Wyłączone z wywłaszczenia są: a) budynki, przeznaczone dla publicznej służby botej, tudzież cmentarze; b) grunta, będące własnością kościołów i stowarzyszeń religijnych, posiadających prawa korporacyjne; c) grunta, należące do fideiukomisów, o ile fideiukomis od lat więcej niż dziesięć jest zatwierdzony lub uchwalony; d) grunta, będące od lat więcej niż dziesięć w posiadaniu właściciela albo przekazane mu przez rodziców lub małżonka (małżonkę), przyczem do powyżej określonego dziesięciolecia wlicza się lata, przez które przekazujący grunta te bez przerwy posiadał; e) grunta, które właściciel obecny od poprzedniego właściciela, jako jego małżonka (małżonka) lub jego spadkobierca pierwszej i drugiej linii w myśl § 1424/25 kodeksu cywilnego, czy to mocą testamentu, czy też mocą prawnego spadkobrania otrzymał. Skoro zaś grunt należy do kilku współwłaścicieli, wywłaszczenie wtedy jest wyłączone, jeżeli każdy ze współwłaścicieli wykaże się może warunkami określonymi pod literami e) i f). Jeżeli prawo własności lub współwłasności posiada osoba adoptowana lub prawna, nie odnoszą się do niej postanowienia tego paragrafu.

Dziesięciolecie własności winno być na mocy § 15 ukończonem przed dostarczeniem uchwały o zatwierdzeniu wywłaszczenia.

„Köln. Volksztg.“ pisze, że w ten sposób wywłaszczenie z przyczyn politycznych nie przestaje być ustawą wyjątkową. Twierdzi jednak, że komisja starała się ile możności osłabić złe skutki wywłaszczenia. Nie wiadomo tylko, jak zachowa się plen. u Izby panów i rząd.

Wykonywa: pomniki, figury, porty, czarne, roboty przy budowach kościołów, jako też i każde roboty w zakresie rzeźbiarstwa wchodzące, od najwycześniejszych do najwznowniejszych pod względem artystycznego wykonania, ze wszystkich krajowych i zagranicznych praca materiałow kamienia i drzewa. Dekoracje domów od ręki modelowane i wszelkie roboty architekturalne. Zakład podejmując się wykonywać roboty w młodszych dziedzinach najodleglejszych. Informacje, rysunki i kosztorysy na każde bezpłatnie. Casy przyjąte.

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamienniarzki
Kruszyński i Proszowski w Częstochowie,
Aleja III dom wianow.

S. Szczawiński
w Częstochowie (obok Teatru)
Skład Win
DELIKATESÓW
i towarów kolonialnych
od 1878 r.

TELEFON Nr 9.

Wszczęświatowy najwytworniejszy
w smaku
Koniak J. PRUNIER & Co
Najprzyjemniejszy w użyciu.
Najlepszy na cele kuracyjne.
Dostępny w cenie.

IMPORT
WIN
Węgierskich
i
Francuskich.

B I L A N S

Towarzystwa Kredytowego m. Częstochowy
na dzień 1 (14) Stycznia 1908 roku.

A K T Y W A	Ruble i kop.	P A S S Y W A	Ruble i kop.
Pożyczki na nieruchomości udzielone z ogólnej sumy rb. 2967500 pozostaje niemuorzonych	2928449 97	5% listy zastawne serji I w obiegu	2628400
Zaległa rata Sierpniowa 1907 roku		Kaucje stowarzyszonych	688 08
Kara od tejże raty	3395 rb. 50 k.	Należność za kupony ubiegłe	10251 25
Koszta egzekucyjne	287 „ 68 „	Fundusz na zapłatę kuponów Lutych 1908 roku	70710
Kasa	1761 04	Fundusz amrotyzacyjny od wydanych pożyczek	20651 02
Mebel i utensylja biurowe	1196 99	Kapitał zapasowy	65064 07
Koszta wygotowania listów zastawnych i kuponów	39 05	Sumy przechodnie	669 17
Koszta ostemplowania listów zastawnych	18 „	Nierzedstawione do realizacji wylosowane listy zastawne	11700
Rachunek bieżący w Oddziale Częstochowskim Banku Handlowego w Warszawie	119 28	Fundusz na budowę domu własnego	2962 27
Papiery wartościowe, nominalnej wartości rb. 86,000, stanowiące wraz z kupnem bieżącym	64256 82	Rachunek strat i zysków	10243 64
Podatek skarbowy od kuponów	512 56		
Zapasy druków, ksiąg i materiałów piśmiennych	290		
Zaliczenia do zwrotu	1341 82		
	3021334 55		3021334 35

Prezes Dyrekcji **J. Tomczyk.**

Buchalter **Feliks Dobrucki.**

Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe „Częstochówka“
ma zaszczyt zawiadomić, że Ogólne Zebranie Członków odbędzie się w Niedzielę dnia 16 lutego r.b. o godzinie 2 po połud. w domu hr. Tyszkiewicz Nr 3, przy ul. Wieluńskiej w Częstochowie.
Gdyby w powyższym terminie nie zebrali się ilość Członków ustawa przepisana, to następną obronę, ważne bez względu na ilość przybyłych Członków, odbędzie się w dniu 23 lutego r.b. w tej samej godzinie w lokalu tegoż Twa i na takowe posiedzenie zaproszenia rozsyłane nie będą. 116-1-1
Do sprzedania całkowite urządzenie sklepowe w zupełnie dobrym stanie, nadające się do dużego sklepu za bardzo przystępną ceną. Obejrzeć można w domu Bendkowskiego Nr. 6 i 25 róg Starego Ryнку. 122 6-1
Do sprzedania kocioł miedziany na 8 wadów. Wiadomość u Bendkowskiego róg Starego Ryнку Nr. 6 i 25. 123-6-1
Poszukuje od 1 kwietnia lokalu na sklep składający się z 2-3ch pokoi w Alei II. Oferty w Redakcji pod Nr. 124. 124 4-1
Poszukuje posady kasjerki. Wiadomość Aleja II 33, Chmieliska. 120-2-1
Proszę zwrócić uwagę na nauczyciela tańców. M. A. Łubiński
udziela lekcji w gimnazjum rządowym i polskiem im. Mickiewicza, a także zbiorowo u siebie przy ul. Mikolajewskiej Nr 9, na niedzielę lub na wyjazd. 67-12-4

Fabryka wyrobów kośmolelnych egzystująca od 1871 roku. Ma zawsze na składzie i sprzedaje najtaniej, bo własny wyrób i nie płaci administracji ani lokalu: obrazy, ferekrany, oheragwie, sztandary, ornaty, kapy, baldachiny, krzyże, lampy, żyrandole, lichtarze, materje, frezje, medaliki, obrzezi i t. p. Buduje **ortazce** nowe i stare **pożycza**. Biblioteka po zmarłym ks. s. p. Romanowiczu do sprzedania w całości lub częściowo.

Stan rachunków Towarzystwa
Pożyczkowo-Oszczędnościowego „Częstochówka“
na 1 Lutego 1908 roku.

NAZWA	Pozostało do 1 Stycznia 1908 r.		Wpłynęło w Styczniu		Wydano w Styczniu		Pozostaje się na 1 Lutego 1908 r.	
	Rub.	K.	Rub.	K.	Rub.	K.	Rub.	K.
Pasywa (stan bierny)								
Udziały	4247	85	1045	—	5	—	5287	35
Wkłady	15909	62	4286	50	1708	12	18488	—
Sumy przechodnie	—	—	188	12	—	—	188	12
% od pożyczek	—	68	887	78	—	—	1856	43
Kary	15	—	—	—	—	—	—	15
Różne	24	45	6	—	—	—	81	40
Razem	21150	24	5664	92	1718	12	25801	45
Aktywa (stan czynny)								
Sumy w Tow. Kredytow.	3818	—	3818	—	—	—	—	—
Pożyczki	15998	10	232	82	6885	—	22145	28
Inwentarz	153	05	—	—	22	—	175	05
% od wkładów	—	—	188	12	—	—	188	12
Na Zarząd	140	—	—	—	—	—	140	—
Różne	343	45	—	—	92	40	435	85
Razem	20447	60	4188	94	6499	40	23634	30
Kasa	762	85	10053	26	8212	52	2267	15
Bilans (zrównanie)	21150	24					25801	45

!!! Jeszcze nigdy nie było !!!

Z powodu zastoju w handlu i wskutek dużego zapasu towarów proponujemy każdemu nabyć prawdziwy wymienny towar za niebywałą do tego czasu tanią cenę.

2 zegarki Anoré z dodatkami tylko Rb. 4.95

2 zegarky za 9.35: 1) Zegar kieszonkowy męski czarny z prawdziwej gójskiej stali, nakręca się bez kluczyka raz na 46 godzin. Anker nie cyfrowy na 10 kamieniach z 2-ma ochraniającymi szklami; i ze specjalnym zatrzymaniem od pęknięcia sprężyny z dzwicznym chodem wyregulowanym do słoty. 2) Elegancki fantazyjny łańcuszek „Chateau”. 3) Srebrny brośnik 84 poby, z różnymi interesującymi widokami lub na żądanie kamper. 4) Zamocowany woreczek, ochraniający zegarek od uszkodzenia się. 5) Gabiety do stołu, zegar „Byskawica” z samoświecącym winocy cyfrowym i wyciecznym budzikiem, dzwoni głośno i długo z dzwicznym aktywnym chodem w eleganckiej przynowej oprawie. Do obydwóch zegarków dołącza się drukowane granicje za regularność chodu na 6 m. Zamówienia wysyłania się bezkosztowo i wysyłamy za zaliczeniem pozostałego 82% podatku. Adresować prosimy: Do centralnego eksportowego Domu Handlowego Genewskich zegarków Juliana Goldwassera. Warszawa, Próżna Nr 10. G. 1417-10-6

Wydawca **F. D. Wilkoszewski.**

Drukarnia **F. D. Wilkoszewskiego w Częstochowie.**

Redaktor **Mieczysław Garasewski.**

Hurtowo-detaliczna sprzedaż
Spirytusu denaturowanego
do palenia
Niniejszym podaję do wiadomości Szan. Publiczności m. Częstochowy i okolic, iż z dniem dzisiejszym otworzyłem skład spirytusu denaturowanego do palenia, mieszczący się przy ul. Nowy Rynek róg Alei I Nr 1, w domu w. M. Prusickiego w podwórzu. Sprzedaż odbywa się od godz. 10 do 1 i od 3 po połud. Kupujący obowiązani przedstawiać kartki wydane przez okręgi akcyjne. Z poważaniem **I. Heiman.**

Magazyn Ubiorów Męskich
R. TRAWIŃSKIEGO
w Częstochowie Aleja II Nr 23. Telefon Nr 124.
Egzystuje od 1892 r.
Poleca na nadchodzący sezon wiosenny materiały krajowe, angielskie i francuskie na męskie garnitury. Krój Angielski.
Ceny przystępne.

Popierajcie swojski przemysł
Raz-jedyny spróbować należy
aby się przekonać iż świeca stearynowa
Będzińskiej Fabryki
wyrabiane z najlepszych materiałów palą się wymiennie i niczem nie ustępują najlepszym renomowanym markom
PRZY KUPNIE ŻĄDAJCIE
wyraźnie **świece stearynowe**
Będzińskiej Fabryki
Reprezentanci: **Ferdynand Bochenek i Syn, Częstochowa.**